REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

ASUTAJAÕIGUSTE TEOSTAJA OTSUS

(kuupäev digiallkirjas) nr 1.3-1/17

Otsus tehakse riigivaraseaduse § 9 alusel.

ASUTAJAÕIGUSTE TEOSTAJA OTSUSTAB:

1. Kinnitan asutaja ootused Maaelu Edendamise Sihtasutusele.
2. Tunnistan kehtetuks 24.11.2025. a asutajaõiguste teostaja otsusega nr 24 kinnitatud asutaja ootused.

Saata: Maaelu Edendamise Sihtasutus, rahandusministeerium

(allkirjastatud digitaalselt)
Hendrik Johannes Terras
Regionaal- ja põllumajandusminister

Lisa:
1. Asutaja ootused Maaelu Edendamise Sihtasutusele

Lisa
2026. a asutajaõiguste teostaja otsuse nr 17 juurde

ASUTAJA OOTUSED MAAELU EDENDAMISE SIHTASUTUSELE

1. Riigi osalemise põhjused Maaelu Edendamise Sihtasutuses

Maaelu Edendamise Sihtasutuse (edaspidi SA) põhikirjaline eesmärk on toetada ja elavdada Eesti maapiirkonna ettevõtlust, luues paremaid võimalusi kapitalile ligipääsuks ning tõsta maaettevõtluse konkurentsivõimet. Põhikirjas sätestatud põhitegevuste elluviimisega toetab SA Eesti maapiirkondade ja majanduse arengut, ettevõtlust, elu- ja ärikeskkonda ning panustab maaelu maine ja nähtavuse suurendamisse. SA peab panustama ettevõtete innovatsioonile ning tootlikkuse ja lisandväärtuse kasvule ning turutõrgete ennetamisele ja leevendamisele, toetades ettevõtete ja maapiirkonna arengut nii sihtasutuse omavahenditest rahastatavate finantslahenduste kui ka Euroopa Liidu rahastamisvahendite abil.

SA eesmärgid ja põhiülesanded on sätestatud põhikirjas ning SA lähtub oma tegevuses valdkondi puudutavatest riiklikest strateegilistest dokumentidest[1].

Riik asutajana seab SA-le ootuse, et SA peab panustama maapiirkondade uute ja olemasolevate ettevõtete kasvatamisele ja innovatsiooni toetamisele, maaelu maine ja elukeskkonna parandamisele ning tutvustamisele. Oluline on panustada põllumajanduse, toidutööstuse, kalanduse ja muude maapiirkonna ettevõtete ja sihtrühmade turutõrgete leevendamisse. Selleks peab SA olema mõjus ja tõhus maaelu toetav partner, kes lähtub oma tegevuses ettevõtjate vajadustest, turuolukorrast ja muudab teenuseid vastavalt sihtgrupi ja majanduskeskkonna muutustele.

Kooskõlas riigieelarve strateegiaga 2027–2030 peab SA eesmärgiks olema ressursside suunamine mõjusate, ettevõtlust ja maaelu enim elavdavate teenuste osutamisele. Selleks toimub organisatsioonis ressursside paremaks suunamiseks pidev teenuste mõjususe monitooring.

Juhatus pakub välja ja nõukogu kinnitab asutusele tervikuna ja juhatusele tulemusmõõdikud. Mõõdikute seadmisel lähtutakse SA valdkondi puudutavatest riiklikest strateegilistest dokumentidest.

Organisatsiooni mainekujundus - SA juhatuse ülesandeks on hea kuvandi hoidmine ja arendamine. SA on usaldusväärne koostööpartner, panustades pikaajalistesse ja vastastikku kasulikesse partnerlussuhetesse, mille läbi on ühiskonnas selge arusaam, mis on SA mõju ning väärtus. SA juhatus peab proaktiivselt tegelema meediasuhtlusega ning jagama aktiivselt teavet SA pakutavate teenuste ja võimaluste kohta. SA aitab korraldada maaelu populariseerivad

[1] Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava aastani 2030, Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika strateegiakava 2023–2027

sündmusi, annab välja valdkondlike tunnustusi ja rahaliste vahendite olemasolul viib iseseisvalt või koos partneritega läbi stipendiumikonkursse.

Riigi seatavate eesmärkide täitmise eest vastutavad sihtasutuse nõukogu ja juhatus. Asutaja ootuste ja nõukogu seatud kesksete tulemusmõõdikute täitmise seire toimub iga-aastaselt. Asutaja ootusi uuendatakse vajaduse korral üks kord aastas, aga mitte harvemini kui kord kolme aasta jooksul. Nimetatud ootused kohalduvad SA omakapitalis rahastavatele tegevustele ning halduslepinguga seatud ülesannetele ulatuses, mis ei ole vastuolus konkreetses halduslepingus sätestatuga.

2. Tegevuseesmärgid

2.1. SA juhindub oma tegevuses ja juhtimispõhimõtetes ühingujuhtimise heast tavast ning kestlikkuse ja efektiivsuse, sh keskkonnasäästlikkuse põhimõtetest.

2.2. SA tagab selged, läbipaistvad ja ühtsed otsustusstandardid, mille läbi on laenu- ja käendusportfell juhitud läbipaistvalt.

2.3. SA tagab, et kõik käsutusse suunatud vahendid ja ressursid kasutatakse sihipäraselt ja tulemuslikult, et saavutada maksimaalne tegevuste mõju ja efektiivsus ettevõtlus- ja elukeskkonna kvaliteedis. SA keskendub oma tegevuses eelkõige mikro-, väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele ning mittetulundussektorile.

2.4. SA lähtub oma eesmärkide kujundamisel, tegevustes ja otsustes eelkõige põhikirjalisest eesmärgist ja sotsiaalmajanduslikust mõjust, edendades maapiirkondade elu- ja ettevõtluskeskkonda ja panustades äride alustamisse ja kasvu toetamisse, lisaks kriiside leevendamisse. Finantseerimist vajav tegevus peab võimaldama luua või säilitada töökohti maapiirkondades, parendades või säilitades seejuures maapiirkondade elukvaliteeti. Nende eesmärkide tagamiseks kaardistab SA jooksvalt oma teenuste mõju.

2.5. SA sekkub turule üksnes põhjendatud vajaduse korral, näiteks kui turul esineb tõrkeid (takistused, ebasobivad tingimused vms), mis piiravad sihtgrupi juurdepääsu kapitalile, arvestades seejuures, et kapital on kättesaadav maapiirkonna ettevõtjatele sõltumata nende asukohast ning elujõulised projektid ei jää rahastuse puudumise tõttu ellu viimata.

2.6. SA peab lihtsustama toetuste taotlemise protsessi ja muutma ettevõtjatele taotlemine üheselt kiiremaks ja mugavamaks. See hõlmab kaasaegsete digilahenduste kasutuselevõttu, mis tagab kiire ja tõhusa reageerimise ettevõtjate vajadustele ning on kasutajakesksed.

2.7. SA loob halduslepingute kohaseks seire ja aruandluse täitmiseks vajaliku automatiseeritud andmevahetuse seotud asutustega.

2.8. SA juhatus peab nõukogule esitama ettepanekud ja otsustuskohad, kus on võimalik suurendada riskitaluvust, et toetada innovatsiooni ja tehnoloogiliste uuenduste finantseerimist; ning uute ja olemasolevate äride kasvu, sealhulgas parandada ettevõtete juurdepääsu kapitalile mõistlike tingimustega (näiteks laenude ja käenduste intressimäärad, finantseerimistingimused jms). Eesmärk on julgustada ka uute ja/või kõrgema riskiga projektide elluviimist, mis pakuvad suuremat potentsiaalset kasu ja aitavad uute ja olemasolevate äride kasvu. See hõlmab näiteks ettevõtete suurusele kohandatud toodete arendamist.

2.9. SA rakendab koostöös krediidiasutustega programmi, mis soodustab kodude loomist ja eluasemete kättesaadavust maapiirkonnas.

2.10. SA-d iseloomustavad kogu organisatsiooni tasemel professionaalsus ja kõrged ootused juhtimisele (mh kaasav, inspireeriv), jätkusuutlikkus (sh keskkonnamõju jalajälje vähendamine, vastutustundlik juhtimiskultuur, protsesside digitaliseerimine), initsiatiivikus ja avaliku raha heaperemehelik kasutamine. Teenuskvaliteedi tagasisidestamine ja pidev hindamine ning parendamine on SA tegevuse läbiv mõõdik.

2.11. SA arendab ja väärtustab oma töötaid kõrgelt (nt: paindlik töökeskkond, tulemustel põhinev motivatsioonisüsteem, töötajate järjepidev koolitamine), mille tulemusel on meeskonnas kompetentsed ja pühendunud töötajad, kes valdavad finantsinstrumente ja tunnevad maaettevõtluse eripärasid.
2.12. SA seab prioriteediks Ühise põllumajanduspoliitika strateegiakava 2023 – 2027 vahendite kiire kasutuselevõtu ning teeb vajadusel ettepanekud toodete või tingimuste ajakohastamiseks ministeeriumile.
2.13. SA pakub välja lahendusi, kuidas soodustada noorte ja uute tulijate sisenemist põllumajandusse, parandades ligipääsu põllumajandusmaale, oskusteabele ja stardikapitalile.
2.14. SA pakub välja, kuidas tugevdada sektori kriisikindlust ja paindlikkust, arendades riskijuhtimise võimekust ning kohandades toetus ja/või laenumeetmeid kiiresti muutuvatele oludele, et tagada ettevõtjate toimetulek ja teenuste järjepidevus. SA valmistab ette kriisiolukordades rakendatavaid täiendavaid meetmeid sektori toimepidevuse ja toidujulgeoleku tagamiseks.
2.15. SA analüüsib riskifondi (sissetuleku stabiliseerimise vahend) loomise võimalusi ja esitab analüüsi tulemused ning teeb vastavad ettepanekud 2027. a jooksul nõukogule otsustamiseks.

3. Finantseesmärgid

Efektiivistamine ja ressursikasutus (2027–2030 RES):

3.1. Kuna fondivahendite laenamise tingimused tulenevad sõlmitavast halduslepingust, siis sihtkapitalist väljastatavate laenude väljastamisel tuleb tegutseda isetasuvana. SA koostab ja esitab nõukogule regulaarselt ettepanekud, kuidas teenuste puhul suurendada isetasuvust;
3.2. SA tegevuse eelduseks on kapitali säilimine ja riskide teadlik juhtimine, rakendades mõõdukat riskistrateegiat. Perioodil 2027-2032 on SA käendustasude laekumised suuremad või võrdsed käenduskahjude väljamaksetega;
3.3. SA eelarve tulud tagavad sihtasutuse jätkusuutliku majandamise. Laenu- ja käendusportfelli arendatakse viisil, mis tagab vahendite ringluse ning võimaldab uute investeeringute rahastamist ilma täiendava riigieelarvelise toetuseta. SA eelarve on tasakaalus 2027-2030 aasta perspektiivis;
3.4. SA peab tagama käendusportfelli vahendid ja tingimused vastavalt turunõudlusele, tagades ettevõtjatele ligipääsu laenukapitalile;
3.5. SA peab keskenduma teenustele, millel on suurim mõju ja nõudlus turutõrke leevendamise vaates. Teenuste ressursid, mille nõudlus ja mõju vähenevad, suunatakse tõhusama mõjuga teenuste pakkumisse.